

Методи діяльнісного підходу особливостей професійного самоусвідомлення майбутніх психологів

Анна Фадєєва

магістрантка ННІ психології,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна

Юрій Живоглядов

кандидат психологічних наук, доцент,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна

Для дослідження особливостей професійного самоусвідомлення майбутніх психологів доцільно використовувати системний підхід, необхідними умовами ефективності використання якого є правильні поєднання формалізованих і неформалізованих методів, формальної та діалектичної логіки, методів аналізу і синтезу, індукції і дедукції, а також врахування людського чинника. В результаті застосування системного підходу вдається отримати системні описи складних явищ об'єктивної реальності [5].

Використовуючи діяльнісний підхід для дослідження професійної здатності студентів до професійного самозростання та самоусвідомлення можна за його допомогою визначити спроможність майбутніх психологів до самостійної діяльності та формування себе як майбутнього фахівця, за допомогою професійного самовдосконалення, тобто спроможності самостійно набувати, удосконалювати та підвищувати професійні знання, вміння, навички та розвиток важливих професійних особистісних якостей і властивостей у процесі навчання у вищому навчальному закладі та в процесі майбутньої професійної діяльності [1].

Для теоретичного дослідження обраної теми доцільно використати такі теоретичні методи дослідження як: теоретичний аналіз, індукція, абстрагування, узагальнення, систематизація, моделювання, що застосовуються для вивчення концептуальних засад дослідження проблеми професійного самоусвідомлення майбутніх психологів та визначення провідних чинників розвитку [3].

Вказані вище методи дозволяють найбільш повно теоретично дослідити та проаналізувати наявну інформацію з проблематики професійного самоусвідомлення, виокремити фактори які впливають на його рівень та можуть використовуватись як чинники впливу для подальшого експериментального дослідження.

Теоретичну та методологічну основу для дослідження складає психологічна теорія діяльності а також основні принципи: свідомості, діяльності, єдності, розвитку та соціальної та діяльнісної обумовленості особистості.

Принцип свідомості та діяльності означає те, що єдність цих двох складових виражається тим, що психічні властивості і свідомість в процесі професійної діяльності можна не тільки виявити, але й сформулювати: психічні властивості особистості є водночас передумовою і також результатом поведінки [2].

Принцип системності є пояснюючим принципом наукового дослідження,

який ставить вимогу визначати явища в залежності від їх внутрішньо пов'язаного цілого, яке вони утворюють разом, при цьому набуваючи через це властиві цілому нові властивості.

В процесі вибору методів дослідження застосовано принцип об'єктивності, що полягає у використанні різних за формою, але однакових за змістом методик для вивчення явища професійного самоусвідомлення, дотримано умови вивчення та дослідження людської психіки в процесі діяльності та розвитку, а також використано принцип системності, що передбачає дослідження явищ та предметів дійсності у їх взаємозв'язках. Також цей принцип передбачає розгляд об'єкту дослідження як цілісності, виявлення елементів структури об'єкта, взаємозв'язків, якими характеризуються його особливості та дослідження об'єкта як складової більш загальної структури і взаємозв'язків між ними [4].

Для оцінки сформованості професійного самоусвідомлення студентів можна використовувати наступні емпіричні індикатори: наявність професійних намірів, стійкість професійного інтересу, переважання змістовних мотивів вибору професії, розуміння основних аспектів майбутньої професійної діяльності, практичний досвід в обраній сфері трудової діяльності, прагнення стати компетентним фахівцем у даному виді праці.

Ключові слова: психолог; психологія; самоусвідомлення; системний підхід.

Список використаних джерел

1. Балл Г. А. Выбор в жизни человека как предмет системологического и психологического анализа / Г. А. Балл // Мир психологии.-2010.-№ 1.-С. 197–2018
2. Барсукова А. Д. Особенности формирования профессионального самосознания студенчества. Монография.-М.: Издательство АСВ, 2020-168 с.
3. Бірченко О. В. Оптимізація професійного самовизначення випускників вищих навчальних закладів України в умовах становлення ринку праці : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. соціол. Наук : спец. 22.00.06 Соціологія культури, духовного життя / О. В. Бірченко.-Х., 2017.-18 с.
4. Волков Б. С. Психология юности и молодости: Учебник для вузов.-М.: Трикста, 2016.-256 с.
5. Главінська О. Д. Професійне самоусвідомлення та самовизначення студентської молоді у становленні особистісної суверенності / О. Д. Главінська // Психологія: реальність і перспективи.-2017.-Вип. 8.-С. 59-63.